

Úvod do soukromí

Účastníci proberou, jak oni sami vnímají soukromí a jaký dopad má na jejich život. Účastníci se zamyslí nad tím, jaké druhy údajů by raději uchovali jako soukromé, v jakém kontextu budou určité údaje sdílet a kdy je naopak sdílet nebudou.

Materiály

Podklady ke hře Soukromí

Co pro vás vlastně znamená soukromí?

Hra Soukromí

Interakce ve třídě

Rozdejte podklady ke hře Soukromí.

Řekněte studentům

O svém soukromí se rozhodujete každý den. Platí to hlavně tehdy, když jste na internetu nebo používáte mobilní nebo jiná zařízení. Často se stává, že na tato rozhodnutí nemáte moc času. Celkově ale utváří váš vlastní jedinečný přístup k soukromí.

Soukromí je založené na tom, že máte pod kontrolou, co se o vás dozvídají ostatní. Tato kontrola spočívá v tom, co o sobě sami řeknete (když třeba někomu povíte svoji adresu nebo co rádi děláte) nebo co sami děláte ve společnosti druhých (když si třeba s přáteli zajdete do obchodu a koupíte si, po čem nejvíc toužíte). Ať už jsou druzí fyzicky kolem vás, nebo si s nimi povídáte přes internet, na vašem soukromí záleží.

Soukromí je založené na vašich rozhodnutích. To, co soukromí znamená pro vás a vaši rodinu, může být diametrálně odlišné od toho, jak v dané skupině soukromí vnímají ostatní lidé a jejich rodiny. Když si lépe uvědomíme, co je pro nás na soukromí důležité a jak se v našem soukromí odráží naše chování na internetu, dokážeme se lépe rozhodovat, jakou podobu má naše soukromí mít.

Teď si zahrajeme rychlou hru o soukromí [odkažte na podklady ke hře Soukromí], která vám pomůže uvědomit si, jaký máte k soukromí postoj. Všichni vyplňte rozdané materiály. Pak vstaňte a najděte v učebně jiného účastníka, kterému se představíte. S tímto účastníkem si vzájemně pokládejte otázky ohledně informací, které jste vyplnili. Ostatním účastníkům své materiály neukazujte! Rozdané materiály se po skončení aktivity nebudou vybírat. Můžete si je vzít domů nebo je vyhodit, to je na vás.

V rámci každého rozhovoru musí každý účastník odpovědět minimálně na tři otázky druhého účastníka. Účastníci ale klidně mohou odpovědět i na víc otázek. Účastníci si také mohou vybrat, které informace chtějí sdílet (minimálně tři). Kolik informací bude každý účastník sdílet? Jaké informace bude každý účastník sdílet? Projděte se a popovídejte si!

Interakce ve třídě

Nechte účastníky vyplnit rozdané materiály. Pak jim dejte 15 minut, aby se mohli projít po učebně a vzájemně si popovídat. Následně celou skupinu zapojte do

diskuze. Položte jim následující otázky. Na konci se ujistěte, že obdržené materiály účastníci buď vyhodí, nebo si je vezmou s sebou. Není úlohou školitele je vybírat.

Diskuze

Zeptejte se studentů

Existovala nějaká fakta, která jste nikomu neřekli? Která konkrétně? Proč?

Která fakta jste naopak sdíleli? Proč?

Pokud jde o rozhodnutí, co budete sdílet, bylo u všech stejné? Proč ano (případně proč ne)?

S různými lidmi sdílíme různé informace. S kým byste informací sdíleli víc? A s kým méně? A kdy byste je sdíleli?

Sdíleli jste během této aktivity něco, co byste nesdíleli se svými známými? Proč ne?

Máte tyto informace veřejně dostupné? Soukromé? Proč? Vnímají to všichni stejně?

Řekněte studentům

Jak jste právě slyšeli, pokud jde o to co, co lidé s někým sdílí a co ne, rozhoduje se každý jinak. Svá rozhodnutí lidé také mívají podložena různými důvody.

Pro nás to byla hra. Takto se ale ve skutečném životě rozhodujeme každý den. Když přemýšlíme, jestli máme na sociálních médiích zveřejnit určité konkrétní fotky. Když se rozhodujeme, jestli chceme, aby naše konkrétní kontaktní údaje (jako je třeba e-mailová adresa), byly veřejně dostupné na našem účtu na sociálních médiích. Naše rozhodnutí se může lišit od rozhodnutí našeho nejlepšího přítele, nebo dokonce i od našeho rozhodnutí z minulého měsíce. Dokonce i když se ve dvou různých okamžicích rozhodneme stejně, můžeme mít pro tato rozhodnutí jiné důvody.

Rozdíly v těchto rozhodnutích a důvodech vyjadřují, jak my sami chápeme soukromí.

Stručně a jednoduše, pojem „soukromí“ označuje, jak nakládáme s informacemi o nás samotných. Do těchto informací můžou spadat určité prvky naší totožnosti, aktivity, preference, zvyklosti a ostatní aspekty našich životů. Moderní digitální svět, v porovnání s minulostí, dává každému z nás do rukou daleko víc možností, jak s druhými sdílet informace o nás samotných. Je proto důležité, abychom si uvědomili, jak my sami vlastně soukromí vnímáme, a zamysleli se nad tím, jestli nám toto naše vlastní chápání soukromí vyhovuje.

Zeptejte se studentů

Vyjděte ze svého chování ve hře na téma soukromí a svého chování v každodenním

životě. Jak byste soukromí definovali vy? Proč?

Jsou všechny soukromé informace také tajné?

1. Ne vždycky. Zatímco třeba váš den narození tajný být nemusí, vaše záznamy v diáři ano. O tom, kdy jste se narodili, ví řada lidí a hodně jich toto datum vědět potřebuje. Jsou mezi nimi třeba vaši rodiče, opatrovníci nebo lékaři. Přesto ale platí, že i když něco není tajné, pořád to můžete považovat za soukromé. Většina lidí nechce, aby datum jejich narozenin znal každý. Tento den považují za informaci, kterou by měli znát jenom jejich blízcí nebo lidé, kteří k tomu mají konkrétní důvod. Tento druh rozhodování (kdy řešíme, kdo, kdy a proč by o nás měl něco vědět) představuje ústřední prvek soukromí.

Zeptejte se studentů

Existuje něco, co sice nemusí být nutně tajné, ale co byste i tak raději neříkali před lidmi, které dobře neznáte nebo jste se s nimi právě seznámili?

1. Telefonní čísla, e-maily, fotky, videa a podobně

Je něco, co byste raději neříkali svým rodičům, opatrovníkům nebo přátelům? Nebo svým učitelům či jiným pedagogům?

1. Vaše učební výsledky, instagramový účet nebo váš diář

Dozvěděli jste se o svém chápání soukromí něco překvapivého?

Řekněte studentům

Po skončení lekce si tuto hru na téma soukromí můžete vzít sebou. Když už teď o soukromí přemýšlíte o trochu víc, určitě začnete narážet na bezpočet příležitostí, při kterých dokážete v rámci každodenního rozhodování uplatnit svůj pohled na soukromí v praxi.

Zadání

Zadání

Řekněte studentům

Teď se podrobněji podíváme na to, jak vy osobně vnímáte soukromí.

1. Najděte na internetu tři příklady situací, kdy někdo sdílel nebo zveřejnil příspěvek, který byste sami raději uchovali v soukromí. Tyto příspěvky mohou pocházet od celebrit, politiků nebo byznysmenů, můžete je vyhledat podle hashtagu nebo prostě jenom uvést náhodné příklady, na které narazíte na internetu. Zkuste vycházet z rozdílných zdrojů (jako jsou fotky, videa a příspěvky ve formě textu, třeba v podobě komentářů na sociálních médiích nebo zpravodajských článků) a pokrýt různá témata.
2. Například byste mohli v jednom odstavci popsat, z jakého důvodu byste se vy sami rozhodli tento druh informací uchovat v soukromí. Zkuste také nastínit, jestli se váš názor na sdílení těchto informací může kvůli něčemu změnit (a případně jak). Například v závislosti na lidech, se kterými komunikujete, počtu lidí zapojených do této interakce, účelu, cíli nebo prostředí (ve škole a mimo školu).

Zadání

Na dokončení tohoto zadání nechte účastníkům 40 minut.